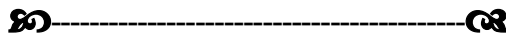

การจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำ
ตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี*
HEALTH PROMOTION ACTIVITIES OF PUBLIC TRAINING UNITS OF PANGPOUY
SUB-DISTRICT, DAMNOENSADUAK DISTRICT, RATCHABURI PROVINCE

พระครูนิวาสธรรมพลากร (นิวัฒน์ อตตคุตโต)

Phrakhru Niwitdhammaporn (Niwat Attagutto)

วัดท่าเรือ

Wat Tha Ruea

E-mail: M.A.Ratchaburi1@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรม เปรียบเทียบความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยใน ส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลภาคสนามจากประชาชนใน ตำบลแพงพวย จำนวน 383 คน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที ค่าเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทาง เดียว และในส่วนของ การวิจัยเชิงคุณภาพมีการวิเคราะห์เอกสาร และใช้แบบสัมภาษณ์เป็น เครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูปหรือคน และวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรม ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ เป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 ปัญหาอุปสรรค คือ พระภิกษุและผู้ที่ทำหน้าที่อบรมประชาชนไม่ได้รับการรับรอง จากราชการ ดังนั้น ควรสนับสนุนให้พระภิกษุและผู้ที่ทำหน้าที่อบรมประชาชนได้รับการรับรอง จากราชการและคณะสงฆ์ และอุปสรรคจากโควิด-19 2019 ดังนั้น ควรดำเนินการกิจกรรม อบรมประชาชนในระบบออนไลน์

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย; หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

*Received February 14, 2022; Revised April 25, 2022; Accepted April 27, 2022

Abstract

The research article was to study health promotion actives, comparison of the opinions, problems, obstacles, and suggestions for health promotion actives of public training units of Pangpouy Sub-district, Damnoensaduak District, Ratchaburi Province, conducted with the mixed research methods that the quantitative research used the questionnaire as the tool to collect the data in the field study from 383 samples who were people at Pangpouy Sub-district. The statistics used for the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation (S.D.), t-test, F-test, One-way Analysis of Variance and Least Significant Difference: LSD. The qualitative research collected data from the document and interviewing 7 key informants in the field study. and analyzed the data through the content analysis technique.

Finds were that health promotion actives of public training units, by overall, was at high level. Samples with different sex, age, education, occupation, and income had different opinions at statistically significant level at 0.01. The hypothesis was accepted. Problems and obstacles were that Buddhist monks who trained people were not certified by the government and the Sangha. There should be encouraging the Buddhist monks who trained people to be approved by the government and the Sangha. And obstacles from COVID 19, public training activities should be conducted online.

Keywords: Health Promotion Actives; Public Training Unit

บทนำ

หากมองกลับมาในด้านประวัติศาสตร์ไทยในทุก ๆ สมัย เราจะเห็นถึงบทบาทของพระสงฆ์ที่ได้สร้างคุณูปการต่อสังคมไว้หลายประการด้วยกัน คือ พระสงฆ์ทำหน้าที่เป็นผู้นำของคนในสังคม แม้ว่าในทางบ้านเมืองจะมีผู้ปกครองอยู่แล้ว แต่ก็ไม่มีพื้นที่ที่ต้องพึ่งพาพระสงฆ์ในยามบ้านเมืองมีวิกฤติอยู่ดี อย่างในเวลาที่จะต้องออกรบในสมรภูมิแห่งสงคราม คนในสังคมจะเข้าหาพระสงฆ์เพื่อขอให้ท่านอำนวยการบพิตรให้การรบในครั้งนั้น ๆ ประสบชัยชนะเหนือศัตรู หรือขอให้ตนเองมีชีวิตรอดปลอดภัยจากการรบในครั้งนั้น ๆ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2542) ปัจจุบัน คณะสงฆ์ได้ร่วมกับหน่วยงานราชการ พยายามส่งเสริมให้บุคลากรทางศาสนา โดยเฉพาะพระสงฆ์ที่อยู่ในภูมิภาคตามจังหวัดต่าง ๆ ให้มีบทบาทในการเผยแผ่หลักธรรม รวมทั้งช่วยชี้แนะในการพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เจริญทุก ๆ ด้าน โดยนัยนี้ หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล หรือ “อ.ป.ต.” ซึ่งเจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธโร) วัดสาม

พระยา กรุงเทพมหานคร เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงร่วมกับ หน่วยงานราชการจึงได้ก่อตั้งขึ้นมา เพื่อให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีพระสงฆ์ร่วมกับผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองที่เกี่ยวข้อง (พิสิฐ เจริญสุข, 2541)

อย่างไรก็ตาม แม้ปัจจุบัน เข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีการสื่อสารไร้พรมแดน แต่กระแสวัตถุนิยมผ่านเข้ามาสู่สังคมไทยในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยภาพรวมอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อทัศนคติของสังคมไทย ทำให้คนไทยตกเป็นทาสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม เมื่อโลกมีความเจริญด้านวัตถุมากยิ่งขึ้นเท่าใด ความเจริญด้านจิตใจของมนุษย์ในสังคมกลับเสื่อมถอยลงเพราะความนิยมในวัตถุ จนเรียกได้ว่า คนในปัจจุบันตกอยู่ภายใต้อำนาจของวัตถุนิยมก็ว่าได้ (พุทธทาส (เงื่อม อินทปญโญ), 2542) คนไทยในปัจจุบันต้องแก่งแย่งแข่งขันกันทำมาหากินและแสวงหาโอกาสเพื่อประโยชน์ตน คนในเมืองใหญ่ๆ อยู่กันอย่างแออัด สภาพชีวิตมีความสับสนวุ่นวาย ซึ่งก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมทางด้านวัฒนธรรม ค่านิยม สุขภาพกายและสุขภาพจิต ต่างมีความเห็นแก่ตัว เอารัดเอาเปรียบ ฉกฉวยโอกาสโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น ขาดความรับผิดชอบ ศีลธรรมอันดีงามเริ่มหมดไป สังคมจึงขาดความสงบสุข เกิดปัญหาสังคม (Social Problem) ต่าง ๆ นานาการ อาทิ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาอบายมุข ปัญหาเยาวชน ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ฯลฯ

ดังกล่าวนี้นี้ ประกอบกับที่ ผู้วิจัยมีสังกัดในพื้นที่ตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จึงสนใจศึกษาเรื่อง “การจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี” ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นสารสนเทศสำคัญในการศึกษาภาพในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และยังสามารเป็นกรณีศึกษาให้กับพื้นที่อื่น ๆ ที่อีกประการหนึ่งด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินงานวิจัย

1) รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ

2) กลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยเชิงปริมาณ มีประชากรเป็นพระภิกษุที่สังกัดวัดในพื้นที่เขตการปกครองคณะสงฆ์การวิจัยเชิงปริมาณ มีประชากรเป็นประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่ตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จำนวน 8,901 คน ซึ่งได้ทำการสำรวจโดยสุ่มมาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน จากการใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551)

การวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มเจ้าคณะปกครองในพื้นที่ จำนวน 1 รูป กลุ่มข้าราชการในพื้นที่ จำนวน 2 คน กลุ่มผู้นำชุมชนในพื้นที่ จำนวน 2 คน กลุ่มนักวิชาการในพื้นที่ จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 7 รูปหรือคน

3) เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม ทั้งในลักษณะข้อคำถามปลายปิด และข้อคำถามปลายเปิด เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4) การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้สถิติพรรณนาสำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติอนุมานสำหรับทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าทีและค่าเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบว่ามีความแตกต่างก็จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด ส่วนข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามปลายเปิดวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา โดยนำเสนอในรูปแบบของตาราง

การวิจัยเชิงคุณภาพ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม

(n = 383)

การจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านบุคลากร	4.42	0.290	มาก
ด้านงบประมาณ	4.43	0.260	มาก
ด้านวัสดุอุปกรณ์	4.42	0.236	มาก
ด้านการจัดการ	4.47	0.251	มาก
โดยรวม	4.44	0.215	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ด้านวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และด้านการจัดการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	3.395**	-	0.001	✓	-
อายุ	-	18.062**	0.000	✓	-
การศึกษา	-	44.621**	0.000	✓	-
อาชีพ	-	33.431**	0.000	✓	-
รายได้	-	16.752**	0.000	✓	-

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลให้ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย

ของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 3 สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
พระภิกษุและผู้ที่ทำหน้าที่อบรมประชาชนไม่ได้รับการรับรองจากราชการ	ควรสนับสนุนให้พระภิกษุและผู้ที่ทำหน้าที่อบรมประชาชนได้รับการรับรองจากราชการและคณะสงฆ์
ขาดงบประมาณรองรับการเกิดสาธารณภัย	ควรจัดงบประมาณสำรองเพื่อสงเคราะห์เฉพาะกาล ในคราวเกิดสาธารณภัย
ขาดพัสดุ และครุภัณฑ์บางประเภท	ควรประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อขอรับการสนับสนุนพัสดุ และครุภัณฑ์
การทำงานซ้ำซ้อนกับหน่วยงานภาครัฐ	ควรร่วมมือกับภาครัฐเพื่อให้การดำเนินงานไม่เกิดความซ้ำซ้อน

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ได้แก่ พระภิกษุและผู้ที่ทำหน้าที่อบรมประชาชนไม่ได้รับการรับรองจากราชการ ขาดงบประมาณรองรับการเกิดสาธารณภัย ขาดพัสดุ และครุภัณฑ์บางประเภท และการทำงานซ้ำซ้อนกับหน่วยงานภาครัฐ และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ได้แก่ ควรสนับสนุนให้พระภิกษุและผู้ที่ทำหน้าที่อบรมประชาชนได้รับการรับรองจากราชการและคณะสงฆ์ ควรจัดงบประมาณสำรองเพื่อสงเคราะห์เฉพาะกาล ในคราวเกิดสาธารณภัย ควรประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อขอรับการสนับสนุนพัสดุ และครุภัณฑ์ และควรร่วมมือกับภาครัฐเพื่อให้การดำเนินงานไม่เกิดความซ้ำซ้อน และควรดำเนินการกิจกรรมอบรมประชาชนในระบบออนไลน์

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี มีประเด็นน่าสนใจซึ่งนำมาอภิปรายผลการวิจัยไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

การจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน จากผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า หน่วย

อบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ได้ดำเนินงานโดยครอบคลุมภารกิจของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล หรือ “อ.ป.ต.” ตามวัตถุประสงค์ ที่มุ่งสงเคราะห์และอนุเคราะห์ประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ช่วยเหลือตนเองได้และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ถูกต้องตามสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น และมุ่งเป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างวัด บ้าน โรงเรียน และหน่วยงานในการที่จะร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น ให้เจริญก้าวหน้าในทุกด้าน โดยเฉพาะการปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนมีศีลธรรม ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาด้านอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และมุ่งเป็นศูนย์รวมความคิดของประชาชนทุกหมู่เหล่า โดยใครมีความคิดอะไรที่เป็นประโยชน์สร้างสรรค์ที่จะนำมาพัฒนาชุมชนให้เจริญรุ่งเรือง ก็ให้มาแสดงออกได้อย่างเสรี และมุ่งเป็นศูนย์รวมพลังในการป้องกันหมู่บ้านให้เกิดสันติสุขช่วยกันปกป้องพิทักษ์รักษาชีวิตและทรัพย์สินของทุกคน ให้เกิดความปลอดภัยจากโจรภัย อัคคีภัย อุทกภัย วาตภัย หรือสาธารณภัยทุกประเภท และมุ่งเป็นศูนย์รวมข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารของทางราชการที่ประชาชนจำเป็นต้องรับทราบอย่างทันทั่วถึง ตรงไปตรงมา เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสุขภาพอนามัย ได้มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ในเรื่องสุขภาพอนามัย มีการตั้งคณะกรรมการเพื่อบริหารงบประมาณในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย บนพื้นฐานกระบวนการบริหารการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบโดยครอบคลุมกระบวนการ PDCA และให้ความสำคัญกับการอบรมประชาชนให้มีภาวะทางสุขภาพอนามัยที่ถูกต้อง ส่งเสริมการออกกำลังกาย การสร้างสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ การป้องกันและรักษาโรค การละเว้นอบายมุขและสิ่งเสพติด และการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน ทั้งนี้ ได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการร่วมค้นหาปัญหา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมกำกับติดตาม ร่วมประเมินผล และร่วมปรับปรุงพัฒนา เพื่อการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ และมีภูมิคุ้มกันในตนเองด้วย ดังกล่าวนี้น สอดคล้องกับ พระครูนิวาสธรรมขันธ์ (กิตติศักดิ์ เสนาวะนา) (2554) การวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์และการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมหน่วยอบรมประชาชน: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลแม่สาย หมู่ที่ 8 ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย” พบว่า บทบาทพระสงฆ์และการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมหน่วยอบรมประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ ณรงค์ศักดิ์ โพธิ์อ่อน (2543) การวิจัยเรื่อง “การนำเสนอระบบฝึกอบรมสำหรับหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์หนกกลางในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ” พบว่า การฝึกอบรมสำหรับหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์หนกกลางในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนของด้านสุขภาพอนามัย มีเนื้อหาที่อบรม คือ การออกกำลังกาย สุขภาพจิตที่สมบูรณ์ การป้องกันและรักษาโรคที่เกิดในชุมชน การรักษาสุขภาพ ละเว้นอบายมุข สิ่งเสพติด การบริโภคและการประกอบอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และยังสอดคล้องกับ ฉัตรชัย บุซบงค์ (2543) การวิจัยเรื่อง “การนำเสนอระบบฝึกอบรมสำหรับหน่วยอบรม

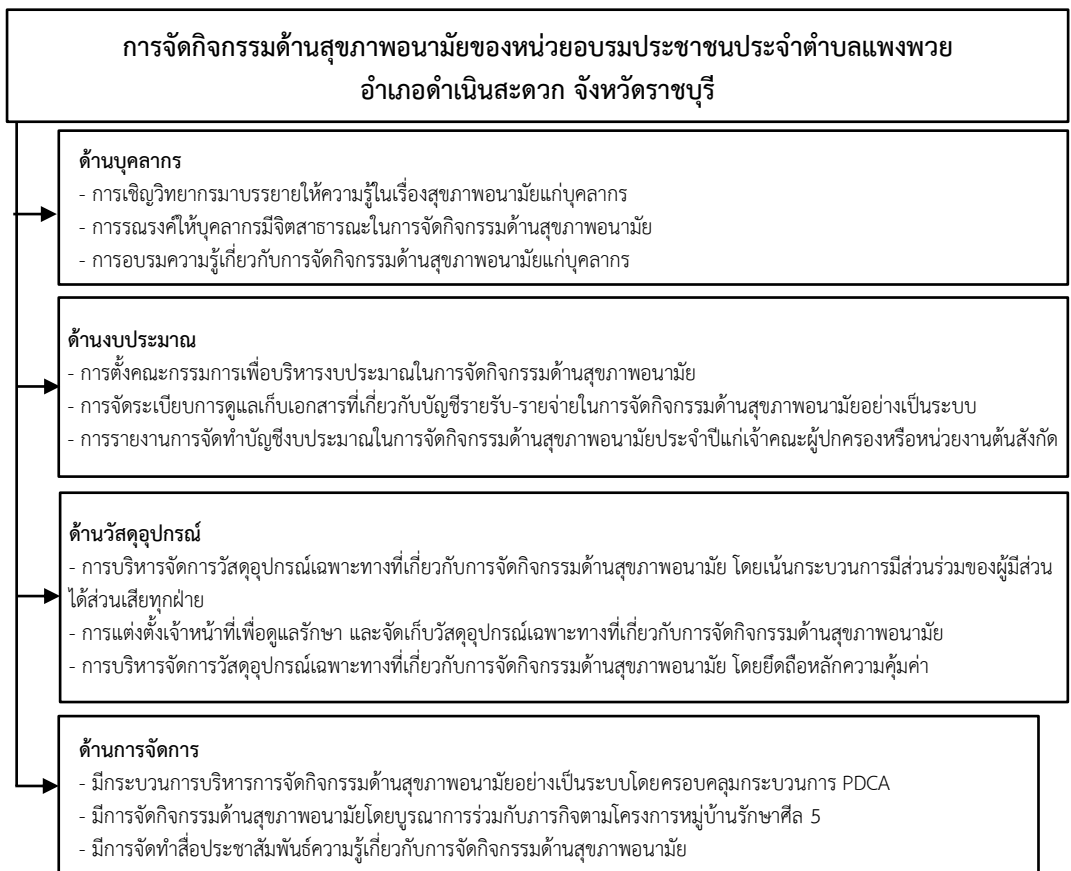
ประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์หนใต้ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ” พบว่า หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์หนใต้ในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ มีปณิธาน พันธกิจ และนโยบายที่มุ่งเน้นการสร้างชุมชนที่สามารถพัฒนาตนเองได้ โดยมีวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมเพื่อมุ่งเน้นให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตแก่ประชาชน ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมีหลักสูตรและโครงการที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการอบรมในการพัฒนาหลักสูตรอบรม อาศัยงบประมาณจากผู้เข้ารับการอบรม ระยะเวลาในการจัดฝึกอบรมจัดในช่วงวันหยุดเทศกาลหรือวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยมีวิทยากรฝึกอบรมเป็นผู้มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ และยังสอดคล้องกับ พระมหากษัตริย์ (2550) การวิจัยเรื่อง “บทบาทในการพัฒนาชุมชนของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่” จากผลการวิจัยพบว่า หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล มีบทบาทต่อสำคัญต่อชุมชน คือ เป็นศูนย์รวมพลังในการป้องกันหมู่บ้านให้เกิดสันติสุข เป็นศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารมีระดับความคิดเห็น เป็นศูนย์รวมความคิดทุกหมู่เหล่า เป็นศูนย์ประสานงานระหว่าง รัฐ วัด บ้าน และเป็นศูนย์ส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรม และยังสอดคล้องกับ พระครูอาทรวิจิตรกิจ (มานะ จานิสโร) (2561) การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการจัดการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร” พบว่า หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร มีการวางแผนร่วมมือกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม มีความสามัคคีในชุมชนเป็นพื้นฐานสำคัญในการเสริมสร้างเครือข่ายวางแผนการดำเนินงานให้วัดเป็นศูนย์กลางในการสร้างเครือข่ายโดยมีบ้านเป็นหลักและโรงเรียนเป็นองค์กรสนับสนุนให้กลุ่มมีความเข้มแข็งเข้มแข็ง โดยให้เครือข่ายทั้งหมดโยงใยกันทั้งหมู่บ้าน และชุมชน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลให้ความเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับ ขวัญดาว กล้ารัตน์ (2555) การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย” พบว่า เพศ และรายได้ทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ วุฒิพลประสิทธิ์ ก้อนแก้ว (2557) การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุที่อาศัยในเขต

เทศบาลตำบลคลองตาหุ อำเภอมือเมืองชลบุรี” พบว่า อายุ ทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ พระณัฐพงษ์ สิริสุวรรณ และคณะ (2562) การวิจัยเรื่อง “การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุ หมู่ที่ 5 ตำบลน้ำน้อย อำเภอนาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” พบว่า ระดับการศึกษา ทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ กัลยา มั่นล้วน, วิภาดา กาญจนสิทธิ์ และนิภา สุทธิพันธ์ (2561) การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองโพรง อำเภอมือเมือง จังหวัดบุรีรัมย์” พบว่า อาชีพ ทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแพงพวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ดังนี้

ด้านบุคลากร คือ การเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ในเรื่องสุขภาพอนามัยแก่บุคลากร การรณรงค์ให้บุคลากรมีจิตสาธารณะในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย และการอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยแก่บุคลากร

ด้านงบประมาณ คือ การตั้งคณะกรรมการเพื่อบริหารงบประมาณในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย การจัดระเบียบการดูแลเก็บเอกสารที่เกี่ยวกับบัญชีรายรับ-รายจ่ายในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยอย่างเป็นระบบ และการรายงานการจัดทำบัญชีงบประมาณในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยประจำปีแก่เจ้าคณะผู้ปกครองหรือหน่วยงานต้นสังกัด

ด้านวัสดุอุปกรณ์ คือ การบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์เฉพาะทางที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อดูแลรักษา และจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์เฉพาะทางที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย และการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์เฉพาะทางที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย โดยยึดถือหลักความคุ้มค่า

ด้านการจัดการ คือ มีกระบวนการบริหารการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยอย่างเป็นระบบโดยครอบคลุมกระบวนการ PDCA มีการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยโดยบูรณาการร่วมกับการกิจกรรมตามโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 และมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ภาครัฐ และคณะสงฆ์ ควรออกใบรับรองการปฏิบัติหน้าที่ด้านสุขภาพอนามัยแก่พระภิกษุและผู้ที่ทำหน้าที่อบรมประชาชนในหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล
2. หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลทุกแห่ง ควรจัดงบประมาณสำรองเพื่อสงเคราะห์เฉพาะกาล ในคราวเกิดสาธารณภัย
3. ภาครัฐควรให้การสนับสนุนวัสดุหรือวัสดุสิ่งของที่จำเป็นสำหรับการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยแก่หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล
4. หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลทุกแห่ง ควรร่วมมือกับภาครัฐ และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน
5. หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลทุกแห่ง ควรพัฒนารูปแบบการอบรมประชาชนในระบบออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์โรคระบาด โควิด 19

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาสุขภาวะเชิงพุทธแก่ประชาชนของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการอบรมประชาชนในระบบออนไลน์ของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลภายใต้สถานการณ์โรคระบาด โควิด 19

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา มั่นล้วน และคณะ. (2561). พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหนองโพรง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ (รายงานการวิจัย). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- ขวัญดาว กล่ำรัตน์. (2555). ปัจจัยเชิงสาเหตุของพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉัตรชัย บุชบงค์. (2543). การนำเสนอระบบฝึกอบรมสำหรับหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์หนเหนือในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ศักดิ์ โพธิ์อ่อง. (2543). การนำเสนอระบบฝึกอบรมสำหรับหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์หนกลางในความอุปถัมภ์ของกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- พระครูนิวาสธรรมขันธ์ (กิตติศักดิ์ เสนาวะนา). (2554). บทบาทพระสงฆ์และการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมหน่วยอบรมประชาชน: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลแม่สาย หมู่ที่ 8 ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พระครูอาทรวชิรกิจ (มานะ ฐานิสโร). (2561). การพัฒนาการจัดการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลในจังหวัดกำแพงเพชร (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระณัฐพงษ์ สิริสุวณโณ และคณะ. (2562). การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุ หมู่ที่ 5 ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 6(8), 3,788-3,804.

- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2542). *มองสันติภาพโลกผ่านภูมิหลังอารยธรรมโลกาภิวัตน์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ บริษัทสหธรรมิก จำกัด.
- พระมหาอยู่ นางจันทร์. (2550). *บทบาทในการพัฒนาชุมชนของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่* (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิสิฐ เจริญสุข. (2541). *การปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- พุทธทาส (เจ้าม อินทปญฺโณ). (2542). *บางแง่มุมของกามในทัศนะพุทธทาสภิกขุ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภาพใจ.
- วัชพลประสิทธิ์ ก้อนแก้ว. (2557). *พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุที่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลคลองตำหรุ อำเภอเมืองชลบุรี* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.